

การพัฒนา รูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ไอรดา สูดสังข์^{1*} เสาวนีย์ รัฐนิธิคุณานนท์² สุจิตรา ชนนันทวารีย์³ วิภาดา กระจ่างโพธิ์⁴ และ จารุวรรณ ดิศววัฒน์⁵

Development of designed clothing from native woven fabrics of Phitsanulok

Irada Soodsung^{1*} Saowanee Ratnidhikunanon² Suchitra Chananthawaree³

Wipada Krajangpo⁴ and Jaruwan Diswat⁵

^{1*} คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

²⁻⁵ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

^{1*} Faculty of Industrial Textiles and Fashion Design, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

²⁻⁵ Faculty of Industrial Textiles and Fashion Design, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

* Corresponding author. E-mail address: icecol@windowslive.com

Received: December 4, 2019

revised: March 11, 2020

accepted: March 16, 2020

บทคัดย่อ

การพัฒนา รูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนา รูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือกลุ่มสตรีวัยทำงาน ในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก และต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วยเสื้อคลุม เสื้อ กระโปรง และกางเกง อย่างละ 1 ตัว รวมทั้งสิ้น 4 ตัว ใช้วิธีแจกแบบสอบถามแบบบังเอิญ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่อายุ 21-30 ปี สถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพข้าราชการ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000 - 20,000 บาท ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างเคยใช้หรือซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ 63.07 โดยมีความชื่นชอบเป็นพิเศษในการเลือกซื้อ คิดเป็นร้อยละ 25.63 มีความถี่ในการซื้อทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 37.95 และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีราคา 500 - 1,000 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 40.95 จากผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยรูปแบบของเสื้อคลุมมีคะแนนความพึงพอใจสูงสุด รองลงมา คือ กระโปรง เสื้อ และกางเกง โดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนความพึงพอใจเท่ากับ 4.40 4.38 4.30 และ 4.29 ตามลำดับ

คำสำคัญ : รูปแบบเครื่องนุ่งห่ม ผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ABSTRACT

The research entitled “Development of Designed Clothing from Native Woven Fabrics of Phitsanulok” aims to 1) develop designed clothing from native woven fabrics of Phitsanulok and 2) measure the consumer satisfaction for the clothing from native woven fabrics of Phitsanulok. The sample of this research comprised 398 working age women, selected by using the accidental sampling technique from working age woman resided in Mueang district of Phitsanulok province. The questionnaire and clothing prototypes were used as a tool for the consumer satisfaction data collecting. The descriptive used for statistical analysis in the study were the frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation. The research findings are as follows; (1) Most of the respondents are single (48.99%) ageing between 21 to 30 years old (48.49%). They are mainly private company employees (43.97%) having the monthly income

from 15,000 to 20,000 baht per month (28.14%) and have an educational background in a bachelor degree level (56.53%). (2)The majority of samples used to wear or purchase clothing from native woven fabrics of Phitsanulok (63.07%). Most of them made a decision to purchase the clothing due to product's interesting (25.63%). They purchased every month (37.95%) with average buying price from 500 to 1,000 baht per item (40.95%). (3) Overall designed clothing satisfaction are in high level. The designed blazer has highest satisfaction score ($\bar{x} = 4.40, SD = 0.68$) following by skirt ($\bar{x} = 4.38, SD = 0.64$) blouse ($\bar{x} = 4.30, SD = 0.57$) and slack ($\bar{x} = 4.29, SD = 0.56$)

Keywords : Designed clothing Native woven fabric Phitsanulok

บทนำ

พิษณุโลกเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีผ้าทอพื้นเมือง โดยในยุคปัจจุบันกลุ่มแม่บ้านได้ศึกษาริธีการทอผ้า ได้พัฒนาฝีมือ และทักษะในการทอผ้าให้เกิดมีลวดลายในหลายรูปแบบ มีการคิดหาวิธีการนำสีจากธรรมชาติ เช่นจากเปลือกไม้ ใบไม้รากไม้ ผลไม้ หรือส่วนอื่นๆ ของต้นไม้ ทำให้เกิดมีผ้าสีต่างๆ ขึ้นมาโดยการนำส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ ซึ่งไม้แต่ละชนิดให้สีต่างๆ กันนำมาต้ม เคี้ยวจนได้ที่ นำเส้นฝ้ายลงย้อมจนได้สีตามที่ต้องการแล้วนำไปทอเป็นผ้าผืนต่อไปประโยชน์ใช้ได้ตามความเหมาะสมและความต้องการจากการที่ได้คิดค้นทดลองทำตามวิธีการต่างๆ จนเกิดเป็นความรู้ เป็นแบบแผนให้ชนรุ่นหลังได้เรียนรู้สืบทอด และแสวงหาความรู้เทคนิคใหม่ ๆ เพิ่มเติม การเรียนรู้จากธรรมชาติ จากการได้เห็น ได้สัมผัส ได้ลงมือทอผ้าด้วยตนเอง และวัฒนธรรมเหล่านี้กำลังจะเลือนหายไปในยุคสมัยนี้ ควรมีการถ่ายทอดความรู้ให้คนรุ่นหลัง ได้รู้ถึงขั้นตอนและวิธีการทำต่าง ๆ ก่อนที่จะออกมาเป็นชิ้นงานที่เราสามารถใช้ประโยชน์ในด้านเครื่องนุ่งห่มได้ และที่สำคัญ คือผ้าทอที่กลุ่มแม่บ้านผลิตขึ้น ถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกประเภทหนึ่งที่ทำจากฝีมือของกลุ่มแม่บ้าน และผลิตภัณฑ์ หรือชิ้นงานที่ทำเสร็จแล้วก็สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้นอกจากนี้ ยังช่วยเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มแม่บ้านที่ว่างจากการทำงานประจำของตนเองอีกด้วย ต่อมาได้รับการสนับสนุนจากทางกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และจากศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพอทอขึ้นเพื่อจำหน่ายวัสดุที่ซึ่มทั้งฝ้ายไหม และด้ายสำเร็จรูป จากการที่กลุ่มชนในจังหวัดพิษณุโลกส่วนใหญ่อพยพมาจากที่อื่น ดังนั้น จึงได้นำเอาวัฒนธรรมการทอผ้า และลวดลายเข้ามา ทำให้ลวดลายส่วนใหญ่ไม่ใช่ลวดลายดั้งเดิมของจังหวัด แต่ในปัจจุบันทางราชการเข้าไปสนับสนุนเมื่อรัฐบาลมีแนวความคิดในการสร้างรายได้เสริมให้กับประชากร หน่วยงานราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานพัฒนาชุมชน และสหกรณ์การเกษตร ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมประชากรให้มีรายได้เสริมด้วยการทอผ้า ทั้งนี้ได้จัดกิจกรรมสนับสนุนอย่างหลากหลาย อาทิ การอบรม การศึกษาดูงานการพัฒนารูปแบบ และฝีมือการทอผ้า การตลาด การจัดบรรจุภัณฑ์ และการจัดประกวดเพื่อเผยแพร่ผลงานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ทำให้เกิดกลุ่มทอผ้าขึ้นหลายกลุ่มแทบทุกอำเภอ อย่างไรก็ตาม กลุ่มทอผ้าในอำเภอต่าง ๆ ต่างก็มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบด้วยการสนับสนุนจากนักการเมือง และหน่วยงานภาครัฐ ทำให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นมาได้ ทั้งในเรื่องสี ลวดลาย ความทนทาน สวมใส่สบาย ไม่ยับ ไม่หด ทั้งสามารถจำหน่ายได้ในราคา ย่อมเยา สามารถนำไปใช้เป็น ชุดทำงาน ชุดกึ่งพิธีการ และชุดการละเล่นได้ (พิษณุโลกฮอตนิวส์, 2559) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ้ามัดหมี่ลายดอกป๊อป ซึ่งถอดแบบมาจากป๊อปพันธุ์ไม้มงคลพระราชทานของจังหวัดพิษณุโลก เป็นผ้าทอพื้นเมืองประจำจังหวัดที่มีการณรงค์ส่งเสริมให้สวมใส่อย่างต่อเนื่อง

โดยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงได้พระราชทาน กล้าไม้ป๊อปให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2537 เพื่อนำไปปลูกเป็นสิริมงคลในวันรณรงค์โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสทรงครองราชย์เป็นปีที่ 50 หลังจากนั้นไม้ป๊อปจึงถือเป็นไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัดพิษณุโลก และต่อมาดอกป๊อปก็มีบทบาทมากขึ้น เมื่อบรรดากลุ่มทอผ้าในจังหวัดพิษณุโลกนำดอกป๊อปไปทอกลายเป็นลวดลายเอกลักษณ์ประจำจังหวัดพิษณุโลก (คมชัดลึก, 2562) และ ช่วยสร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชนและประเทศชาติ รัฐบาลจึงมีนโยบายในเรื่องการอนุรักษ์และส่งเสริมการใช้ผ้าไทย โดยขอความร่วมมือจากข้าราชการ สำนักงาน โรงเรียน และสถาบันการศึกษาไม่ว่าข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ให้แต่งกายด้วยผ้าไหมมาทำงานในวันศุกร์ของทุกสัปดาห์

วิวัฒนาการแต่งกายทั่วโลกมีความก้าวหน้าอย่างไม่มีวันหยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ผ้าต่างประเทศมีให้เลือกมากมาย หลากหลายสีลวดลาย ลือผ้าจากต่างประเทศได้รับความนิยมมากในกลุ่มคนทั่วไป สังเกตได้จากที่ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ มี เสื้อผ้าตราสินค้าต่างประเทศตั้งอยู่เป็นห้อง ๆ มากมาย รวมถึงนิตยสารต่าง ๆ ก็นำภาพวิวัฒนาการการตกแต่งกายจากต่างประเทศมานำเสนอกันมาก ผู้ที่มีความนิยมผ้าทอพื้นเมืองส่วนใหญ่มักจะซื้อเก็บสะสมเพื่อชมส่วนตัว หรือใส่ดูโชว์ ไม่นำมานุ่งห่มหรือตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาจด้วยสาเหตุที่มีข้อจำกัด ในการออกแบบตัดเย็บ ส่วนมากผู้ออกแบบ

เสื้อผ้ามักออกแบบมาให้สวมใส่กับบุคคลที่มีรูปร่างทุกขนาด อีกทั้งรูปแบบยังไม่มีความแตกต่าง เสื้อที่จำหน่ายอยู่ทำให้คนทั่วไปมีความรู้สึก ว่า ผ้าทอพื้นเมือง นั้นเหมาะสมกับผู้ที่มียุโรปเป็นส่วนมาก ดังนั้นหากได้มีการพัฒนารูปแบบของเสื้อผ้า โดยได้มีการออกแบบ หรือนำเสนอรูปแบบของเสื้อผ้าที่มีความหลากหลาย สวยงามทั้งขนาด การตกแต่งลวดลาย ความทันสมัย ซึ่งต่างจากรูปแบบที่มีอยู่ทั่วไปตามท้องตลาด สามารถสวมใส่ได้หลายวาระ และเหมาะสมทั้งเด็กจนถึงผู้สูงอายุ รวมถึงแนวโน้มการพัฒนา รูปแบบของเสื้อผ้าเพื่อให้เหมาะสมกับ สภาพสังคมในอนาคต นอกจากเป็นการสร้างค่านิยมและส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ ยังทำให้มีทางเลือกที่หลากหลายในการเลือกเครื่องแต่งกายจากผ้าทอพื้นเมือง อีกทั้งวิวัฒนาการการแต่งกายเสื้อผ้าสตรี มีส่วนประกอบของผ้าทอพื้นเมืองสามารถแข่งขันในตลาด อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มกับต่างประเทศได้ ทำให้ ค่านิยมและรสนิยมของคนไทยเปลี่ยนไป สตรีวัยต่าง ๆ สามารถสวมใส่เสื้อผ้าผ้าทอพื้นเมืองได้เหมาะสม สวยงาม ใส่ได้หลายวัย และใส่ได้หลายโอกาสมากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาลวดลายผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษาและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลวดลายผ้าทอพื้นเมือง เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับลวดลายและรูปแบบเครื่องแต่งกาย จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกันโดยการประสานวัฒนธรรมเชิงอุตสาหกรรมสู่สากล เพื่อการอนุรักษ์และสืบทอดศิลปะผ้าทอพื้นเมือง เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนมีรายได้ เพื่อนำผ้าทอพื้นเมือง ถ่ายทอดขยายไปยังกลุ่มต่าง ๆ ให้รู้จักมากขึ้นและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ และเป็นการปลูกจิตสำนึกให้คนไทยหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ ผ้าทอพื้นเมืองจังหวัดพิษณุโลกได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. ได้ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตของการวิจัย

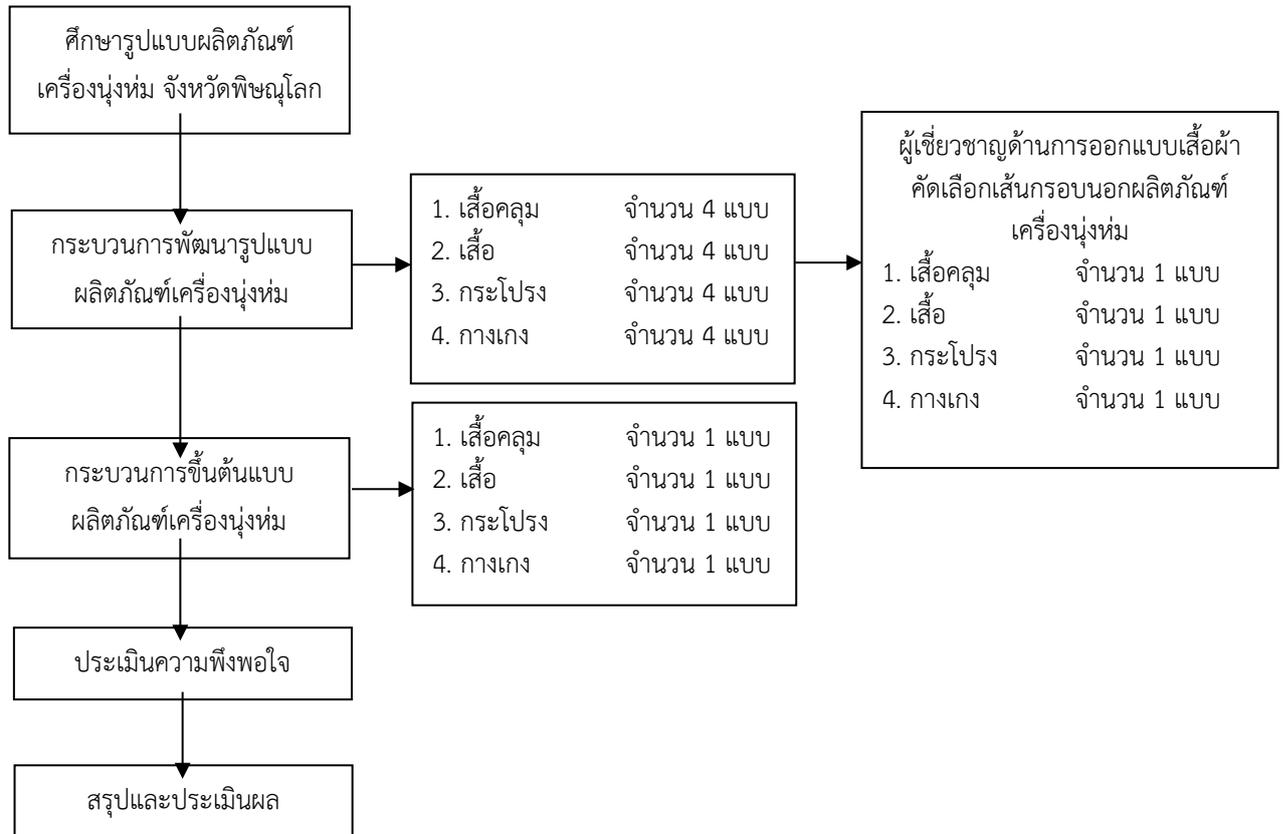
1. ขอบเขตเนื้อหา
 - 1.1 ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มซึ่งประกอบไปด้วย เสื้อคลุม เสื้อ กระโปรงและกางเกง
 - 1.2 ศึกษาเฉพาะลวดลายผ้าทอพื้นเมือง ลายดอกป๊อบ จังหวัดพิษณุโลก
 - 1.3 ศึกษาเฉพาะรูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จำนวน 1 กลุ่ม ประกอบด้วยเสื้อคลุม เสื้อ กระโปรงและกางเกง
2. ขอบเขตพื้นที่
 - 2.1 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีจำนวนสตรีวัยทำงานทั้งหมด 58,973 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2561)
3. ขอบเขตประชากร
 - 3.1 ประชากรในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ คือสตรีวัยทำงานอายุ 21-60 ปี ในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากเป็นพื้นที่ตัวเมืองและเป็นศูนย์กลางทางการค้าของจังหวัดพิษณุโลก โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 398 คน ซึ่งการสุ่มตัวอย่างจากสุทธราโรยามาเน่ (ยูทธ ไทยวรรณ, 2545)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงรูปแบบเครื่องนุ่งห่มไปในทางที่ดีขึ้น
2. เครื่องนุ่งห่ม หมายถึง สิ่งที่ปกคลุมร่างกายเพื่อความอบอุ่น สำหรับสตรี ซึ่งประกอบด้วย เสื้อคลุม เสื้อ กระโปรง และกางเกง
3. ผ้าทอพื้นเมือง หมายถึง ผ้าทอที่คนไทยกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่งได้ทอขึ้นและมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น พื้นที่ คือผ้าทอ ในจังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

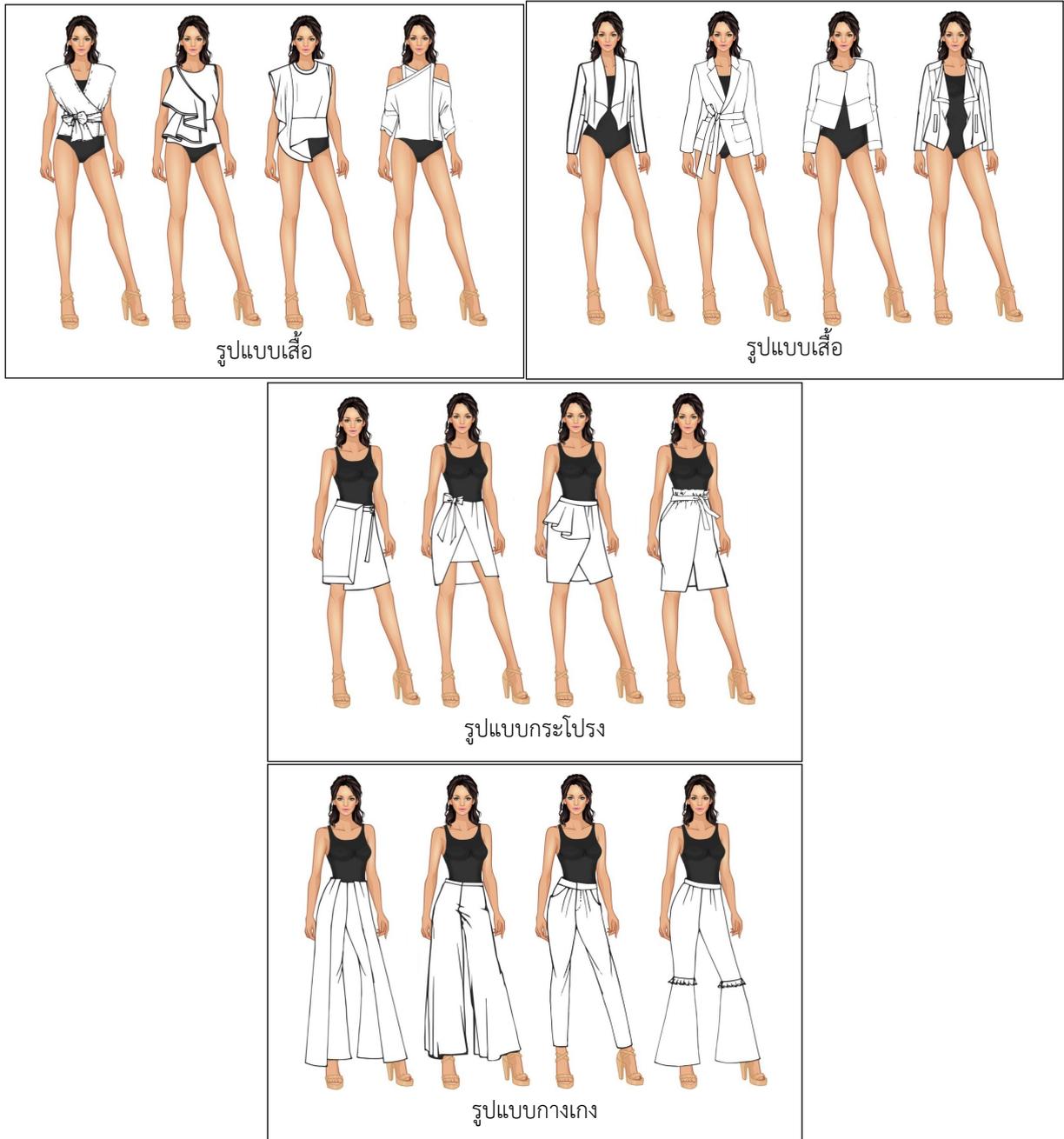
ในการศึกษาและพัฒนาารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก สามารถแสดงวิธีการดำเนินการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลทางเอกสารและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการพบว่าเส้นกรอบนอกของเสื้อผ้า มีความจำเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นตัวกำหนด รูปแบบ และรูปทรงของเสื้อผ้า ให้เหมาะสมกับผู้ที่สวมใส่ โดยใช้ 20 เทรนด์แฟชั่นระดับโลก เป็นตัวกำหนดรูปแบบของเส้นกรอบนอก ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัย จึงทำการออกแบบเส้นกรอบนอกของเครื่องนุ่งห่ม ประกอบด้วย เสื้อคลุม เสื้อ กระโปรง และกางเกง แบ่งออกเป็นกลุ่มละ 4 แบบ รวมทั้งสิ้น 16 แบบ ดังนี้

ภาพ 1 แสดงแบบร่างเส้นกรอบนอกเครื่องนุ่งห่ม

2. ดำเนินพิจารณาคัดเลือกแบบร่างเส้นกรอบนอกเครื่องนุ่งห่ม ที่เหมาะสมเพื่อนำมาออกแบบเครื่องนุ่งห่ม จำนวน 16 แบบ ให้เหลือแบบร่างกลุ่มละ 1 แบบ คัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้ผลการพิจารณาโครงร่างเส้นกรอบนอก ดังนี้

ตาราง 1 แสดงผลการคัดเลือกแบบเส้นกรอบนอกเครื่องนุ่งห่ม จากผู้เชี่ยวชาญ (n=5)

ประเภท	รูปแบบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เสื้อคลุม	แบบที่ 1	1	20
	แบบที่ 2	3	60
	แบบที่ 3	1	20
	แบบที่ 4	0	0
	รวม	5	100
เสื้อ	แบบที่ 1	3	60
	แบบที่ 2	1	20
	แบบที่ 3	0	0
	แบบที่ 4	1	20
	รวม	5	100
กระโปรง	แบบที่ 1	1	20
	แบบที่ 2	0	0
	แบบที่ 3	1	20
	แบบที่ 4	3	60
	รวม	5	100
กางเกง	แบบที่ 1	1	20
	แบบที่ 2	1	20
	แบบที่ 3	2	40
	แบบที่ 4	1	20
	รวม	5	100

จากตาราง 1 ผลการคัดเลือกแบบร่างเส้นกรอบนอกเครื่องนุ่งห่ม ที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้ รูปแบบเสื้อคลุม ได้แก่ แบบที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 60 รูปแบบเสื้อ ได้แก่ แบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 60 รูปแบบกระโปรง ได้แก่ แบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 60 และรูปแบบกางเกง ได้แก่ แบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 40

ภาพ 2 แสดงแบบร่างเส้นกรอบนอกเครื่องนุ่งห่มคัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญ

3. ดำเนินการออกแบบโครงร่างเส้นกรอบนอกเครื่องนุ่งห่มสตรี ควบคู่กับลวดลายผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก ด้วยโปรแกรมการออกแบบสำเร็จรูป เพื่อให้ได้ภาพร่างของรูปแบบเครื่องนุ่งห่มที่สมบูรณ์และสามารถสื่อสารได้ จำนวนทั้งสิ้น 4 รูปแบบ ดังนี้

ภาพ 3 แสดงแบบร่างเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก

4. ดำเนินการจัดทำต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 4 ชุด จากนั้นนำผลงานต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก ไปทำการประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มผู้บริโภค

ภาพ 4 แสดงต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม ประเภทเสื้อคลุม

ภาพ 5 แสดงต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม ประเภทเสื้อ

ภาพ 6 แสดงต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม ประเภทกระโปรง

ภาพ 7 แสดงต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม ประเภทกางเกง

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก (n = 398)

รายการประเมิน	เสื้อคลุม		เสื้อ		กระโปรง		กางเกง	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์								
1. รูปแบบมีความดึงดูดความสนใจ	4.29	0.76	4.28	0.71	4.18	0.80	4.20	0.78
2. รูปแบบมีความเหมาะสมกับสตรีวัยทำงาน	4.33	0.77	4.26	0.73	4.33	0.75	4.19	0.74
3. รูปแบบชุดมีเหมาะสมกับสีและลวดลายของผ้าทอ	4.57	0.71	4.30	0.64	4.42	0.67	4.18	0.58
4. ผ้าทอลายดอกปับเหมาะสมกับการผลิตเป็นเครื่องนุ่งห่มสตรี	4.42	0.73	4.35	0.52	4.46	0.66	4.36	0.57
ด้านประโยชน์การใช้งาน								
1. รูปแบบชุดมีความเหมาะสมกับการใช้งาน	4.42	0.78	4.13	0.64	4.36	0.72	4.08	0.79
2. รูปแบบชุดสามารถสวมใส่ได้ในหลายโอกาส	4.39	0.79	4.51	0.58	4.48	0.66	4.54	0.57
3. รูปแบบชุดง่ายต่อการทำความสะอาด	4.44	0.73	4.10	0.67	4.29	0.73	4.34	0.60
4. อนุรักษ์ผ้าทอพื้นเมืองของจังหวัดพิษณุโลก	4.34	0.75	4.45	0.58	4.49	0.62	4.41	0.68
รวม	4.40	0.67	4.30	0.57	4.38	0.64	4.29	0.56

จากตาราง 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อรูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในรูปแบบเสื้อคลุม มากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือรูปแบบกระโปรง มีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.38$) รูปแบบเสื้อ มีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.30$) และรูปแบบกางเกง มีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแสดงการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (n = 398)

เรื่อง	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคยใช้/เคยซื้อ เสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายจากผ้าทอลายดอก ปัก	เคยใช้/เคยซื้อ	251	63.07
	ไม่เคยใช้/ไม่เคยซื้อ	147	36.93
	รวม	398	100.00
เหตุผลในการเลือกซื้อเครื่องนุ่งห่ม	ซื้อเมื่อชอบ	102	25.63
	ซื้อเมื่อลดราคา	52	13.07
	ซื้อเมื่อมีโอกาส	73	18.34
	ซื้อตามกระแสแฟชั่น	27	6.78
	การผลิตมีคุณภาพ	63	15.83
	ประโยชน์การใช้สอย	81	20.35
	รวม	398	100.00
ความถี่ในการซื้อชุดทำงาน	ทุกสัปดาห์	43	10.80
	ทุก 2 สัปดาห์	19	4.77
	ทุกเดือน	151	37.95
	ทุก 3 เดือน	57	14.32
	ทุก 6 เดือน	39	9.80
	มากกว่า 6 เดือนขึ้นไป	89	22.36
	รวม	398	100.00
ราคาที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม	ต่ำกว่า 500 บาท/ตัว	124	31.16
	500 - 1,000 บาท/ตัว	163	40.95
	1,001 - 1,500 บาท/ตัว	68	17.08
	1,501 - 2,000 บาท/ตัว	25	6.28
	2,001 - 2,500 บาท/ตัว	6	1.51
	สูงกว่า 2,500 บาท/ตัว	12	3.02
	รวม	398	100.00

จากตาราง 3 ผลการศึกษาข้อมูลการใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ส่วนใหญ่เคยใช้และเคยซื้อ ผลิตภัณฑ์หรือเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ 63.07 โดยมีความชื่นชอบเป็นด้วยเหตุหลักในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ 25.63 มีความถี่ในการซื้อเครื่องนุ่งห่มคือทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 37.95 และราคาที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม ส่วนใหญ่มีราคา 500 - 1,000 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 40.95

ตาราง 4 แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแสดงการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (n = 398)

เรื่อง	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ	21 - 30 ปี	193	48.49
	31 - 40 ปี	71	17.84
	41 - 50 ปี	46	11.56
	51 - 60 ปี	88	22.11
	รวม	398	100.00
สถานภาพ	โสด	195	48.99
	สมรส	180	45.23
	หย่าร้าง	17	4.27
	หม้าย	6	1.51
	รวม	398	100.00
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	33	8.29
	ปริญญาตรี	225	56.53
	ปริญญาโท	118	29.65
	ปริญญาเอก	22	5.53
	รวม	398	100.00
ตำแหน่ง	ข้าราชการ	118	29.65
	พนักงานทั่วไป	175	43.97
	อื่น ๆ	105	26.38
	รวม	398	100.00
รายได้ปัจจุบันต่อเดือน	ต่ำกว่า 15,000 บาท	70	17.59
	15,000–20,000 บาท	112	28.14
	20,001–25,000 บาท	45	11.31
	25,001–30,000 บาท	51	12.81
	30,001–35,000 บาท	30	7.54
	35,001 บาทขึ้นไป	90	22.61
	รวม	398	100.00

จากตาราง 4 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.49 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 48.99 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 56.53 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 43.97 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.14

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ อภิปรายผลดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีสถานภาพโสด มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานทั่วไป และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000 - 20,000 บาท ส่วนใหญ่เคยใช้และเคยซื้อเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง และเลือกซื้อเครื่องนุ่งห่มเมื่อชอบ (พัชรวรรณ ลิ้มรัตนมงคล และดร.ไกรจิต สุตะเมือง, 2558) ศึกษาวิจัยเรื่องการตัดสินใจซื้อผ้าฝ้ายทอมือของกลุ่มเจนเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่จะซื้อสินค้าเมื่อชอบ (สมฤดี เนียมรัตน์, 2560) ศึกษาวิจัยเรื่องการออกแบบลวดลายด้วยเทคนิคการพิมพ์ซิลค์สกรีนบนผ้าฝ้ายผสมใยกล้วย สำหรับชุดทำงานสตรี พบว่ามีความถี่ในการเลือกซื้อเครื่องนุ่งห่มทุกเดือน ราคาของผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มที่เลือกซื้อ มีราคา 500 ถึง 1,000 บาทต่อตัว

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก และได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการออกแบบ นำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเครื่องนุ่งห่ม เพื่อตอบสนองความต้องการของสตรีวัยทำงาน เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าทอพื้นเมือง และเป็นการพัฒนาในรูปแบบเครื่องนุ่งห่มในรูปแบบใหม่ ประกอบด้วยการออกแบบโครงร่างเส้นกรอบนอกของเครื่องนุ่งห่ม นำรูปแบบและองค์ประกอบ มาทำการออกแบบและพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่มจำนวน 4 กลุ่ม ประกอบด้วย รูปแบบเสื้อคลุม จำนวน 4 รูปแบบ รูปแบบเสื้อ จำนวน 4 รูปแบบ รูปแบบกระโปรง จำนวน 4 รูปแบบ และรูปแบบกางเกง จำนวน 4 รูปแบบ รวมทั้งสิ้น 16 รูปแบบ ว่ารูปแบบโครงร่างเส้นกรอบนอกที่ทำการออกแบบมีความเหมาะสมในการนำไปผลิตเป็นเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยมีการคัดเลือกโครงร่างเส้นกรอบนอกทั้ง 4 รูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องนุ่งห่ม ประกอบด้วย 1) รูปแบบเสื้อคลุม ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ทำการคัดเลือก ในรูปแบบที่ 2 โดยมีเหตุผลประกอบ คือ ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ให้เหตุผลว่า รูปแบบเสื้อคลุมสามารถสวมใส่ได้กับชุดได้หลายรูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ให้เหตุผลว่า รูปแบบมีความทันสมัย มีความสะดวกในการใส่ทำงาน ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ให้เหตุผลว่า สามารถประยุกต์ ใส่กับเสื้อตัวในได้หลายรูปแบบ มีความทันสมัย สามารถสวมใส่ได้หลายหลายโอกาส ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ให้เหตุผลว่า รูปแบบเรียบง่ายเหมาะสมสามารถประยุกต์ใส่กับเสื้อตัวในได้หลากหลายรูปแบบ สามารถใส่ในท้องที่มีเครื่องปรับอากาศเพื่อป้องกันความหนาวหรือใส่กันแดดได้เมื่อต้องการทำงานกลางแจ้ง 2) รูปแบบเสื้อ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ทำการคัดเลือก ในรูปแบบที่ 1 โดยมีเหตุผลประกอบ คือ ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ให้เหตุผลว่า รูปแบบมีความเรียบง่าย ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ให้เหตุผลว่า รูปแบบเสื้อมีความเหมาะสม และทันสมัย ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ให้เหตุผลว่า มีความเหมาะสม รายละเอียดไม่มากนัก สามารถสวมใส่กับกางเกงหรือกระโปรงได้หลากหลายรูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ให้เหตุผลว่า ดูแล้วสุภาพ แต่ไม่ดูเป็นทางการมากเกินไป 3) รูปแบบกระโปรง ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ทำการคัดเลือก ในรูปแบบที่ 4 โดยมีเหตุผลประกอบ คือ ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ให้เหตุผลว่า มีรูปแบบเรียบง่าย ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ให้เหตุผลว่า สามารถประยุกต์ ใส่ได้กับเสื้อได้หลายแบบ ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ให้เหตุผลว่า มีรูปทรงเรียบร้อย ทันสมัย ไม่สั้นและไม่ยาวเกินไป ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ให้เหตุผลว่า ดูเรียบง่าย ใส่ได้หลากหลายโอกาส และเสริมให้มีบุคลิกภาพที่ดี 4) รูปแบบกางเกง ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ทำการคัดเลือก ในรูปแบบที่ 3 โดยมีเหตุผลประกอบ คือ ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ให้เหตุผลว่า มีรูปแบบที่เรียบง่าย สามารถใส่ได้หลายโอกาส ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ให้เหตุผลว่า รูปแบบมีความเรียบง่าย ทันสมัย ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ให้เหตุผลว่า สามารถประยุกต์ ใส่กับเสื้อตัวนอกได้หลายรูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ให้เหตุผลว่า รูปแบบมีความทันสมัยและมีความทะมัดทะแมง สะดวกในการสวมใส่ (วินิทร สอนพรินทร์, 2554) การออกแบบโครงสร้าง คือการนำชิ้นส่วนแต่ละชิ้นมาเย็บประกอบกันเป็นเสื้อผ้าขึ้นมาได้อย่างสวยงามและรวมถึงการออกแบบชนิดของตะเข็บ ปก แขน กระเป๋ารังคุม ให้สอดคล้องกับสีลวดลายและเนื้อผ้าที่นำมาตัดเย็บ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ ในโครงสร้างของแบบตัดจะต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับเสื้อผ้าชุดนั้น โดยเฉพาะเส้นแนวต่อตามยาว (Princess line) หรือการต่อแนวต่อตามขวาง (Yoke) ที่ตัวเสื้อ กระโปรง กางเกง และชุดติดกัน

จากการสำรวจด้านความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมจากทุกรายชื่อของการประเมิน พบว่า รูปแบบเสื้อคลุม มีค่าเฉลี่ย 4.40 รูปแบบเสื้อ มีค่าเฉลี่ย 4.30 รูปแบบกระโปรง มีค่าเฉลี่ย 4.38 และรูปแบบกางเกง มีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งโดยรวมได้รับความพึงพอใจในระดับมาก เนื่องจากจากประเด็นต่างๆ ดังนี้

ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 4 รูปแบบ มีความเหมาะสมในเรื่องของการใช้สีและลวดลายของผ้าทอ (ลักษณะ เทพหีสติน ณ อยู่ทฤษฎา, 2554) กล่าวว่าการใช้สีเอกรงค์เป็นสีเดียวในการแต่งกาย ซึ่งสามารถทำให้การแต่งกายแลดูหน้าสนใจ โดยการใช้สีแต่สีเดียวนั้นให้มีระดับความเข้มของสีแตกต่างกัน ซึ่งสีพื้นสีเดียวอาจทำให้ดูเรียบง่ายแต่ก็สามารถทำให้น่าสนใจได้หากรู้จักนำมาตัดแปลง ซึ่ง(เจียมจิต เผือกศรี, 2546) กล่าวว่า การเลือกใช้สีให้เหมาะสมกับเวลาและโอกาส อย่างเช่นชุดใส่ไปทำงานควรเป็นสีที่สุภาพที่ให้ความรู้สึก สะท้อนถึงความสันโดษ สุขุม จะดูจากโอกาสใช้สอย และสวมใส่แล้วเสริมบุคลิกภาพ สอดคล้องกับ(ศรีณีย์ จันทรแก้ว, 2554) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาลวดลายพิมพ์จากศิลปะอาร์ตนูโวบนผ้าใยัญชง เพื่อการออกแบบชุดทำงานสตรี พบว่าสีพื้น มีความเหมาะสมกับการออกแบบชุดทำงานสตรี ให้ความรู้สึกสบาย อนุรักษ์นิยม ทำให้ชุดทำงานมีภาพลักษณ์ที่สุภาพ มองแล้วสบายตา และมีรูปแบบเครื่องนุ่งห่มที่มีความดึงดูดความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ(เจียมจิต เผือกศรี, 2546) ที่กล่าวว่า การออกแบบทำให้เสื้อผ้านั้นมีความสมบูรณ์และสวยงามยิ่งขึ้นเป็นการเน้นและเสริมสร้างความสนใจให้กับผู้พบเห็น และสอดคล้องกับ(สาคร ชลสาคร, 2548) ที่กล่าวว่า การทำวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อให้เสื้อผ้านั้นดูสวยงามมองดูแล้วน่าสวมใส่และสามารถดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้าม ทำให้เสื้อเกิดความสวยงามมากยิ่งขึ้น

ด้านประโยชน์การใช้สอย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 4 รูปแบบ ได้รับการออกแบบที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค โดย

สามารถสวมใส่ได้จริง สวมใส่ได้หลายโอกาส เหมาะสมกับการใช้งาน ง่ายต่อการทำความสะอาด ซึ่งสอดคล้องกับ(มาลา ฤทธิ์นัม, 2536) เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย จัดว่าเป็นปัจจัยหนึ่งในการดำเนินชีวิต ด้วยความต้องการที่แตกต่างและเพิ่มมากขึ้น ทำให้การออกแบบและการดูแลรักษา มีบทบาทอย่างมากต่อรูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลงไป เพื่อตอบสนองความต้องการและความเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ สภาพสังคมและเศรษฐกิจ สอดคล้องกับ(พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2551) เนื่องจากผ้าทอลายดอกปิบ เป็นผ้าที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงได้พระราชทาน ให้เป็นผ้าทอประจำจังหวัดพิษณุโลก จึงมีความสวยงามเป็นที่สะดุดตา สอดคล้องกับ(สาคร ชลสาคร, 2548) ที่กล่าวว่า ความสมดุล (Balance) ในการออกแบบเสื้อผ้าคือการจัดวางสิ่งตกแต่งและส่วนประกอบของเสื้อผ้า จะมีลักษณะเป็นแบบเสื้อทั้งสองด้านตกแต่งไม่เหมือนกันแต่เมื่อวัดจากการมองเห็นด้วยสายตาจะมีความสมดุลกันทั้ง 2 ด้าน เน้นการออกแบบที่สร้างสรรค์โดยประยุกต์จากแบบเสื้อพื้นฐานเป็นแบบที่แปลกใหม่ ที่สวยงาม

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลกและเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยสามารถสรุปข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งนี้ได้ดังนี้

1. เนื่องจากผ้าทอพื้นเมือง ลายดอกปิบ เป็นผ้าทอด้วยมือ มีหน้าผ้าที่แคบ จึงควรมีการออกแบบรูปแบบหรือสร้างผลิตภัณฑ์โดยคำนึงถึงความกว้างของหน้าผ้า หรือเพิ่มแนวตัวต่อเพื่อขยายหน้าผ้าให้มีความกว้างมากขึ้น
2. ควรมีการพัฒนารูปแบบของเครื่องนุ่งห่มโดยคำนึงถึงการใช้งานได้จริง เช่นกระโปรงควรมีแนวผ่าหน้าที่ไม่สูงมาก เพื่อการสวมใส่ที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

คมชัดลึก. (5 เมษายน 2562). จากกล้าไม้พระราชทานสู่งานวิจัย"ลายดอกปิบ". สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2562, จาก <https://www.komchadluek.net/news/agricultural/367950>

จุฬาลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2554). ศิลปะการแต่งกาย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.
เจียมจิต เผือกศรี. (2546). การออกแบบเสื้อ1. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

พัชรวรรณ ลิมรัตนมงคล และดร.ไกรชิต สุตะเมือง. (2558) การตัดสินใจซื้อผ้าฝ้ายทอมือของกลุ่มเจนเนอร์เรชั่นวาย ในเขต กรุงเทพมหานคร บธ.ม., มหาวิทยาลัยรังสิต, กรุงเทพฯ

พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร. (24 กรกฎาคม 2551). ข้อมูลผ้าไทยภาคเหนือตอนล่าง-ผ้าเมืองพิษณุโลก. พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2562, จาก <http://www.openbase.in.th/node/5440>

พิษณุโลกฮอตนิวส์. (17 กุมภาพันธ์ 2559). แต่งผ้าไทยจังหวัดพิษณุโลกสุดฮิตผลิตผ้าทอลายดอกปิบไม่ทันความต้องการ. สืบค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <https://www.phitsanulokhotnews.com/2016/02/17/81451>

ยุทธ ไถยวรรณ. (2545). พื้นฐานการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

มาลา ฤทธิ์นัม. (2536). สมรรถภาพของช่างทำแบบตัดเสื้อผ้าสำเร็จรูป ตามความต้องการของผู้ประกอบการส่งออก. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.

วินทร สอนพรินทร์. (2554). การทำแบบตัดและเทคนิคการตัดเย็บเสื้อผ้า. กรุงเทพฯ: หจก.เกียรติกรการพิมพ์.

ศรัณย์ จันทร์แก้ว. (2554). การพัฒนาลวดลายพิมพ์จากศิลปะอาร์ตนูโวบนผ้าใยัญชง เพื่อออกแบบชุดทำงานสตรี. คศ.บ., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, กรุงเทพฯ.

สาคร ชลสาคร. (2548). วัสดุที่ใช้ผลิตและตกแต่งเสื้อผ้า. กรุงเทพฯ: สายธาร.

สมฤดี เนียมรัตน์. (2560). การออกแบบลวดลายด้วยเทคนิคการพิมพ์ซิลค์สกรีนบนผ้าฝ้ายผสมใยกล้วย สำหรับชุดทำงานสตรี. คศ.บ., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, กรุงเทพฯ.

สำนักบริการทะเบียน กรมการปกครอง. (2561, ธันวาคม 31). ระบบสถิติทางการทะเบียน. สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562, จาก http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php